

Raportul general al activităților de minimizare a practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii „la negru”, realizate de grupurile multidisciplinare pentru 9 luni ale anului 2017

În vederea verificării respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă și protejării drepturilor salariaților, precum și întreprinderii măsurilor de prevenire și contracarare a fenomenului muncii „la negru” și a practicii de achitare a salariilor „în plic”, având ca bază Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, în scopul realizării obiectivului „Intensificarea controlului în scopul depistării evaziunilor și contracarării fenomenului „muncii la negru” din Planul de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic” și „muncii la negru”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.477 din 28 iunie 2011, organele semnatare ale Regulamentului au întreprins un șir de acțiuni conform competențelor.

Serviciul Fiscal de Stat (SFS), referitor la realizarea obiectivului menționat, comunică următoarele.

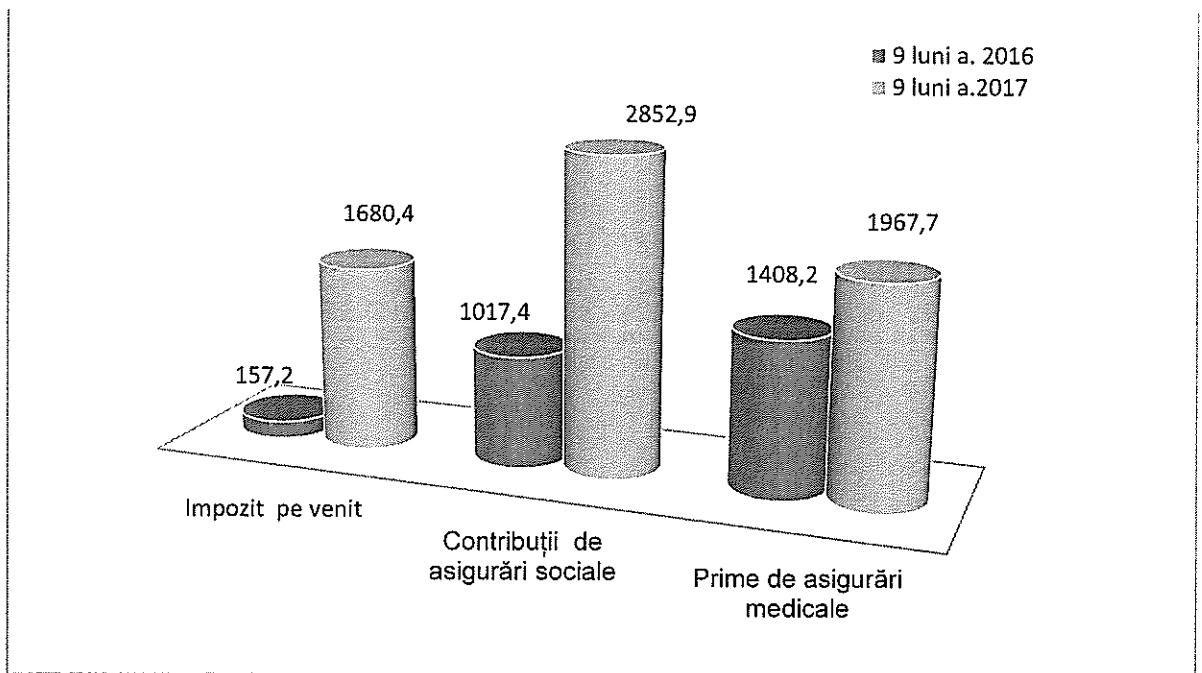
În procesul de planificare și efectuare a controalelor fiscale pentru anul 2017, prioritar au fost examinate riscurile aferente comportamentului fiscal și nivelul de conformare voluntară a contribuabililor la respectarea legislației fiscale, inclusiv a declarării și achitării salariilor.

În rezultatul activităților efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, pe parcursul a 9 luni ale anului 2017, au fost stabilite încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare, impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală) fiind adoptate **118 de decizii** asupra cazurilor de încălcare a legislației, inclusiv referitor la încălcările ce vizează corectitudinea calculării și achitării plăților salariale, impozitelor și defalcărilor aferente acestora. Ca rezultat au fost calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți în sumă totală de **15 860,7 mii lei**, inclusiv achitate **10 322,8 mii lei**.

Pentru încălcarea prevederilor legislației în vigoare aferente raporturilor de muncă, în baza deciziilor adoptate au fost calculate:

- ✓ impozit pe venit reținut din plățile salariale în sumă de **1 680,4 mii lei**, inclusiv calculat prin metode și din surse indirecte 878,4 mii lei;
- ✓ contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de **2 852,9 mii lei** inclusiv calculat prin metode și din surse indirecte 2 747,6 mii lei;
- ✓ prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de **1 967,4 mii lei**, inclusiv calculat prin metode și din surse indirecte 822,3 mii lei;
- ✓ penalități, sancțiuni și alte impozite în sumă de **9 359,7 mii lei**.

Tabelul nr. 1 – sumele calculate în rezultatul controalelor, cu referire la încălcările prevederilor legislației în vigoare ce vizează raporturile de muncă, mii lei (9 luni ale anului 2017 comparativ cu 9 luni ale anului 2016).

Pentru 9 luni ale anului 2017 de către colaboratorii SFS au fost întreprinse un șir de acțiuni de monitorizare a activităților desfășurate de către contribuabili, depistare și sancționare a cazurilor de practicare a activității ilicite, cu întocmirea a 6 797 procese-verbale contravenționale și aplicarea sancțiunilor în sumă de 10 370,8 mii lei.

În perioada de referință, au fost eliberate 12 170 patente de întreprinzător, au fost prelungite 60 801 patente de întreprinzător, au fost depuse 1 043 cereri privind înregistrarea activității independente.

Pentru promovarea politicilor de educație juridică și civică a salariaților, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă și eficientă a legislației în domeniul relațiilor de muncă, precum și pentru asigurarea transparenței activității, de către SFS au fost realizate acțiuni informative și de sensibilizare, cum ar fi:

- 255 seminare pentru angajații și angajatorii din sectoarele cu risc sporit privind consecințele negative ale acceptării salariului neoficial (privarea de dreptul la asistență medicală, la o pensie decentă, la concediu etc.);

- 40 publicații în presă și emisiuni la posturile de televiziune locale cu tematica privind dezavantajele achitării salariilor „în plic” și practicării muncii „la negru”.

Suplimentar, în scopul stabilirii unor acțiuni permanente și concrete în vederea depistării și sancționării cazurilor de achitare a salariilor în plic, de către SFS a fost elaborat și aprobat un Plan de acțiuni privind desfășurarea campaniilor de conformare voluntară a contribuabililor care practică utilizarea muncii nedeclarate și achitarea „salariului în plic” pentru perioada 01.04.2017 -31.12.2017.

În conformitate cu acțiunile prevăzute în Plan SFS a asigurat organizarea acțiunilor de conformare voluntară a contribuabililor care sunt în zona de risc de utilizarea muncii nedeclarate și achitarea salariului „în plic” în scopul acordării de sprijin explicativ-consultativ privind aplicarea legislației în vigoare asupra aspectelor ce vizează rapoartele de muncă:

- au fost organizate 283 ședințe de informare;
- au fost remise 1409 scrisori în adresa contribuabililor cu scop de conformare voluntară;
- au fost distribuite 2 585 pliante informative angajaților și angajatorilor „Nu salariul „în plic”;
- au fost efectuate 1 436 vizite fiscale;
- au fost derulate 22 acțiuni de informare în masa prin mijloace mass-media.

De către SFS au fost înaintate propuneri către Ministerul Economiei cu privire la modificarea și completarea legislației prin includerea modificărilor în Codul Contravențional al art.402 privind competența SFS în partea ce ține de art.55¹ și art. 55² achitarea salariului sau altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă. La data de 26 mai 2017 la Ministerul Finanțelor, reprezentanții SFS, MMPSF, CNASM, CNAM au participat la o masă rotundă „Prevenirea și contracararea fenomenului muncii „la negru” și achitarea „salariului în plic”.

Ministerul Afacerilor Interne în comun cu colaboratorii SFS și ai Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor:

- ✓ au efectuat verificări în domeniul transportului de pasageri, drept rezultat fiind întocmite 87 procese-verbale contravenționale cu aplicarea sancțiunilor în sumă de 63 mii lei;
- ✓ au fost efectuate controale fiscale la 6 întreprinderi ce își desfășoară activitatea în domeniul prestării serviciilor (spălătorii auto) și la 10 contribuabili ce prestează servicii de transport auto „în regim de taxi”.

Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) a realizat următoarele activități:

- ✓ au fost întreprinse acțiuni în cadrul vizitelor de control la 40 unități și 31 angajatori-persoane fizice, unde au fost depistate 132 persoane ce activau fără forme legale de angajare, inclusiv 21 femei și 1 minor;
- ✓ au fost examinate și întreprinse măsuri pentru soluționarea a 80 petiții, din care 8 colective, în care a fost sesizată munca nedeclarată;
- ✓ au fost întocmite 64 procese-verbale cu privire la contravenție. Ca rezultat al acțiunilor întreprinse 22 persoane au fost repuse în drepturi, fiindu-le legalizate relațiile de muncă cu angajatorii;
- ✓ pentru 9 luni ale anului 2017, ISM în comun cu colaboratorii altor autorități publice au întreprins 30 vizite de control. Astfel, în comun cu funcționarii Serviciului Fiscal de Stat au fost efectuate 2 vizite cu examinarea a 2 petiții, în cadrul cărora au fost depistate 3 persoane, care activau fără forme legale de angajare;
- ✓ pentru sensibilizarea, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă și eficientă a legislației, precum și pentru asigurarea transparenței activității de inspecție au fost realizate acțiuni de informare a populației prin diferite mijloace mass-media.

Despre activitatea ISM și despre cele mai eficiente metode de respectare a prevederilor legislației muncii în vigoare au fost publicate 46 articole în presa locală, cu participarea colaboratorilor ISM la 19 emisiuni televizate și 19 emisiuni radiofonice.

- ✓ au fost organizate seminare pentru informarea tineretului studios despre legislația muncii, securitatea și sănătatea în muncă. În cadrul instruirilor, organizate cu colectivele de absolvenți ai instituțiilor preuniversitare, despre prevederile legislației muncii în vigoare, au fost informați 1397 tineri din 50 instituții de învățământ preuniversitar.
- ✓ au fost realizate 24 măsuri de informare și sensibilizare în domeniul relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă în cadrul seminarelor inițiate de inspectorii de muncă. De asemenea colaboratorii ISM au participat în cadrul ședințelor, meselor rotunde organizate de factorii de decizie din teritoriu, subdiviziunile teritoriale ale sindicatelor.
- ✓ în temeiul dispoziției Directorului Inspectoratului de Stat al Muncii nr.15 din 19 iulie 2017, privind acțiunile de sensibilizare a angajatorilor, care desfășoară activități pe teritoriul piețelor autorizate din țară, în perioada 28 iulie – 29 septembrie 2017 de către inspectorii de muncă au fost întreprinse acțiuni de sensibilizare a întreprinzătorilor din 149 piețe autorizate. Au participat la acțiunile de sensibilizare 1 265 reprezentanți din partea agenților economici, 2 533 deținători de patente și 1 211 persoane fizice.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a realizat mai multe activități, după cum urmează:

- ✓ în cadrul Comisiei Naționale pentru consultări și negocieri colective CNSM a ieșit cu propunerea elaborării și adoptării unei Strategii naționale de combatere a fenomenului „muncii la negru” și de achitare a salariilor „în plic”, în care să fie prevăzute soluții și impacturi privind minimizarea fenomenului dat.
- ✓ a prezentat aviz negativ la proiectul de lege privind exercitarea unor activități necalificate ~~cu caracter~~ ~~ocasional~~ ~~desfășurate~~ ~~de~~ ~~zilieri~~ considerând că proiectul de lege, în viziunea propusă, va favorizași mai mult munca la negru cu solicitarea expertizei acestuia de către Organizația Internațională a Muncii.
- ✓ a solicitat și susținut adoptarea inițiativei modificării art.14 din Legea salarizării nr.847 din 14 februarie 2002, care nemijlocit oferă posibilitatea, în mod legal, de achitare a salariilor „în plic”.
- ✓ a propus revizuirea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real care va permite salariile de funcție (salariile tarifare) să fie diferențiate în raport cu calificarea, gradul de pregătire profesională și de competență a salariatului, precum și cu gradul de răspundere pe care îl implică funcțiile/lucrările executate și complexitatea lor.

Ca rezultat, în baza Hotărârii Guvernului nr. 242 din 26 aprilie 2017, cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real s-a stabilit în mărime de 2380 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună, care nemijlocit va contribui la minimizarea plății salariilor „în plic”.

CNSM a conlucrat cu partenerii în cadrul echipelor multidisciplinare în vederea asigurării monitorizării permanente a respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă pentru protejarea drepturilor salariaților și contracararea muncii „la negru”, doar în unitățile economice unde există organizații sindicale.

Totodată, în perioada de referință CNSM a publicat mai multe articole la tematica în cauză pe pagina web (www.cnsm.md) și în săptămânalul „Vocea Poporului” și a participat la emisiunile televizate „Dialogul social”.

Acțiunile comune întreprinse în perioada 9 luni ale anului 2017 în vederea prevenirii și combaterii ilegalităților din domeniul muncii sub aspectul respectării actelor legislative și normative și în scopul realizării obiectivelor din Planul de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic” și „muncii la negru”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 477 din 28 iunie 2011, și a prevederilor Regulamentului comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, aprobat prin Ordinul comun IFPS nr. 393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 5 mai 2015, au avut un impact direct și indirect asupra majorării încasărilor la bugetele respective:

✓ la bugetul public național administrat de SFS la compartimentul impozitul pe venit din salariu încasările au crescut cu circa 13,6 % comparativ cu perioada similară a anului precedent, și au constituit 2 522 109,5 mii lei pentru 9 luni ale anului 2017 față de 2 220 229,4 mii lei pentru 9 luni ale anului 2016;

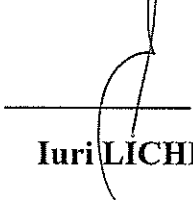
✓ la bugetul asigurărilor sociale de stat încasările au crescut cu circa 18% și au constituit 8 195 308,5 mii lei pentru 9 luni ale anului 2017 comparativ cu 6 945 310 mii lei pentru 9 luni ale anului 2016;

✓ la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală încasările au crescut cu circa 12,5% și au constituit 2 536 362,2 mii lei pentru 9 luni ale anului 2017 comparativ cu 2 254 676 mii lei pentru 9 luni ale anului 2016.

Ca urmare a analizei indicatorilor economici s-a stabilit că fondul de salarizare declarat de contribuabili pentru 8 luni ale anului 2017 a constituit 23 077 155 mii lei sau cu 3 055 507,1 mii lei mai mare decât pentru 8 luni ale anului 2016.

Astfel, este importantă realizarea eficientă a acțiunilor conform competenței de către fiecare instituție în parte (SFS, ISM, CNSM, IGP) și în conlucrare.

**Director adjunct
al Serviciului
Fiscal de Stat**

Iuri LICHII

**Director adjunct al
Inspectoratului de
Stat al Muncii**

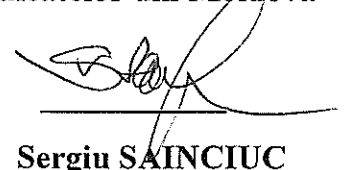
Igor CILOCI

**Șef al Direcției nr.3
al INI al
Inspectoratului
General al Poliției**

Alexei BACOS

**Vicepreședinte al
Confederației Naționale a
Sindicatelor din Moldova**

Sergiu SAINCIUC

